
виховної роботи природного заповідника «Медобори» у 2021 році. Гримайлів. 2022. 36 с.

2. Мудрак О.В. Концептуальні засади підвищення рівня екологічної освіти на заповідних територіях. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць. Вінниця, 2012. Випуск 37. С. 352–356.

3. Мурська О. Вплив еколого-освітньої діяльності природного заповідника «Медобори» на формування екологічної культури населення. Роль природно – заповідних територій Західного Поділля та Юри Ойцовської у збереженні біологічного та ландшафтного різноманіття : збірник наукових праць. Гримайлів, 2003. 584 с.

4. На Тернопільщині вже 30 років ретельно бережуть те, що створила природа мільйони років тому. URL: https://teren.in.ua/news/na-ternopilshhyni-vzhe-30-rokiv-retelno-berezhut-te-shho-stvoryla-pryroda-miljony-rokiv-tomu-fotoreportazh_271817.html (дата звернення: 18.02.2022) .

5. Природний заповідник «Медобори». Офіційний сайт. URL: <http://www.medobory-reserve.te.ua> (дата звернення 18.02.2022)

Артур АЛЬБАНСЬКИЙ, студент
Науковий керівник: к.геог.н., доц. Чеболда І.Ю.

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУЧАЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Аналіз інтегрального потенціалу природних ресурсів території дає можливість перейти до вивчення компонентної, функціональної і територіальної структур інтегрального природно-ресурсного потенціалу (ПРП). Кінцева мета дослідження – оптимізація природного середовища регіону. Дослідження компонентної структури дає можливість вивчити внутрішньовидове та міжвидове співвідношення природних ресурсів, які сформувались на основі природного розвитку території та впливу на неї соціально-економічних факторів. При

цьому досягається як цілісна, так і кількісна характеристика співвідношення видів природних ресурсів [4, с. 382].

У компонентній структурі інтегрального ПРП Бучацької територіальної громади (ТГ), найбільшу частку становлять земельні (66,3%) та водні (15,5%) ресурси, найменшу – мінеральні (0,4%) (рис. 1).

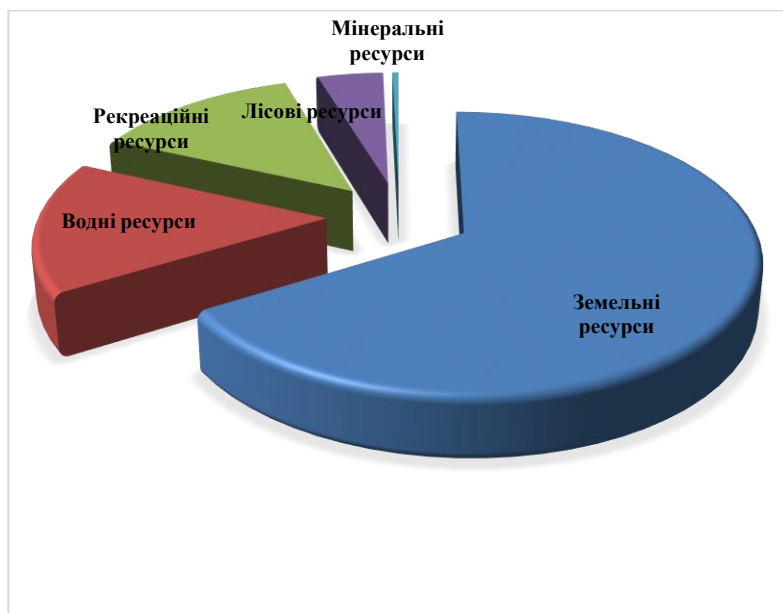

Рис. 1. Компонентна структура ПРП Бучацької міської територіальної громади

Аналіз особливостей компонентної структури ПРП Бучацької міської ТГ засвідчує поліструктурність даної адміністративної одиниці із домінуванням земельних ресурсів і високої частки інших природних ресурсів. Проте, дослідження компонентної структури інтегрального ПРП не дає повної уяви про функціональну значимість природних ресурсів. Економічну продуктивність природних ресурсів відображає функціональна структура ПРП, включаючи склад і співвідношення природних ресурсів, їх комплексують здатність та участь у територіальному поділі праці [4].

У Бучацькій громаді більшість природних ресурсів (81,8%) мають внутрішньообласне значення, це переважно земельні та водні ресурси. До природних ресурсів міжобласного значення відносяться ресурси, економічна оцінка яких вище середньообласного рівня [4]. Локальне значення у Бучацькій ТГ мають мінеральні ресурси, які в основному залучаються до розвитку місцевого виробництва.

За функціональною структурою Бучацька громада відноситься до південно-західного земельно-рекреаційного природно-ресурсного району із функціональною перевагою рекреаційних ресурсів. У її межах виділяють земельно-рекреаційний підрайон із функціональною перевагою рекреаційних та лісових ресурсів [4, с. 403].

Окремо при дослідженні ПРП Бучацької міської ТГ варто звернути увагу на потенціал рекреаційних ресурсів. Оскільки, водні і лісові ресурси, в тій чи іншій мірі, виступають місцями відпочинку та в сукупності із іншим рекреаційними ресурсами, формують туристичний потенціал громади. Бучацька ТГ відноситься до природного району із сприятливими умовами використання природно-рекреаційних ресурсів [9].

Природно-рекреаційні ресурси передусім охоплюють території природно привабливі. Вони виконують важливі функції із відновлення фізичних і психічних сил, контакту з природою для мешканців міста шляхом зміни середовища перебування, спортивних і рекреаційних занять, піших і велосипедних мандрівок. Насамперед, це стосується територій, які розташовані поблизу водних об'єктів (рік, озер, водосховищ, ставків тощо) [3]. Великою популярністю користуються території, зайняті лісовими масивами [2].

Лісові масиви в межах адміністративних територій відіграють важливе рекреаційне значення. Їх якісною ознакою є готовність до масового відпочинку, що досягається відповідними пристосуваннями території, досить густою алейною мережею, використанням малих архітектурних форм тощо [1]. У структурі землекористування Бучацької міської ТГ, ліси займають 15%. Площа лісових масивів у межах громади складає 7400 га.

Ємність території для умов організації відпочинку у лісі розраховується за формулою:

$$D = T \times L \times 0,5 \times 1000 / 100 \times H \times M \quad (1)$$

де, D – це частка рекреаційної ємності території лісу (осіб), T – площа лісу для організації відпочинку (га), L – лісистість території (%), 0,5 – коефіцієнт, який враховує необхідність організації зелених зон міста, H – норма необхідності рекреаційних територій для 1 тис. мешканців міста (2 км²), M – коефіцієнт, який враховує розподіл мешканців міста для відпочинку у лісі та біля водойм (для міських поселень помірного клімату M=0,3) [6].

Відповідно, рекреаційна ємність лісів Бучацької міської ТГ становить:

$$D = 7400 \times 15 \times 0,5 \times 1000 / 100 \times 200 \times 0,3 = 55\,500\,000 / 6000 = 9250 \text{ осіб}$$

Таким чином, за результатами проведених розрахунків, встановлено, що рекреаційна ємність лісів Бучацької міської ТГ, площею 7400 га складає 9250 осіб. Тобто, одночасно у лісах Бучацької громади може перебувати близько 25% її мешканців. Тоді, як за науково обґрунтованими нормами, у країнах помірного клімату, мінімум 30% населення міста повинно мати можливість одночасно перебувати у лісових масивах у межах населеного пункту [6,8].

Отож, у компонентній структурі інтегрального ПРП Бучацької ТГ переважають земельні та водні ресурси (81,8%) внутрішньообласного значення, а також рекреаційні та лісові (17,8%) – міжобласного значення. Бучацька ТГ характеризується сприятливими умовами для використання водних, рекреаційних і лісових ресурсів. Рекреаційна ємність лісів Бучацької громади складає 9250 осіб

Література:

1. Біла Т. Аналіз природно-рекреаційного потенціалу приміської зони Львова. Вісник Львівського університету. Серія географічна, 2013, №46, 28-36.

2. Кузик І. Рекреаційна роль лісів комплексної зеленої зони міста Тернопіль під час карантину населення. Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія, 2020, №1(48), С. 163-171. DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.20.1.19>

3. Новицька С. Водні рекреаційні ресурси: еколого-географічний аналіз і оцінювання. Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія. 2007. № 1. С. 158-167.

4. Природні умови та ресурси Тернопільщини. За ред. М.Я. Сивого, Л.П. Царика. Тернопіль: ТЗОВ: «Терно-граф», 2011. 512 с.

5. Природокористування: навчальний посібник. [Царик Л.П, Барна І.М., Грицак Л.Р., Лісова Н.О., Стецько Н.П. Чеболда І.Ю., та ін.] – Тернопіль: редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2015. 398 с.

6. Районная планировка / под ред. В.В. Владимирова. М.: Стройиздат, 1986. 325 с.

7. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. У 3-х частинах: підручник. Київ: Києво-Могилянська Академія – Чернівці: Зелена Буковина, 1999. 568 с.

8. Царик Л.П., Кузик І.Р., Царик П.Л. Оцінка природно-рекреаційного потенціалу Тернопільської міської територіальної громади. Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences: Collection of scientific papers «ЛОГОΣ» with Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference, Cambridge, May 20, 2022. Cambridge-Vinnitsia, 2022, С. 372-377. DOI:10.36074/grail-of-science.27.05.2022.131

9. Янковська Л., Боднар А. Оцінка рекреаційного потенціалу природних ресурсів Бучацького району. Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка Серія: Географія. 2012, №2 С.193-197.

Анастасія ТОМЧИШИН, студентка
Науковий керівник: **к. геог. н., доц. Барна І.М.**

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ВИМОГ ЩОДО ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОСОЮЗУ

Проблема якості питної води в світі відноситься до числа соціально значущих, оскільки визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки здоров'я населення.

Невідповідність якості питної води нормативним вимогам є однією з причин поширення багатьох інфекційних (вірусний